

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA 3 (P3)

PUDUNGWANA 2011

MATSHWAO: 100

NAKO: dihora tse 2½

Pampiri ena e na le maqephe a 7.

DITAELO HO MOHLAHLAHOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO tse THARO, e leng:

KAROLO YA A:	Moqoqo	(50)
KAROLO YA B:	Ditema tsa kgokahano tse telele	(30)
KAROLO YA C:	Ditema tsa kgokahano tse kgutshwane	(20)

2. Araba potso e le NNGWE karolong e nngwe le e nngwe.
3. Araba dipotso TSOHLE ka Sesotho.
4. Qala karolo e NNGWE le e NNGWE leqepheheng le LETJHA, mme o sehe mola qetellong ya karolo ka nngwe.
5. Karolong e nngwe le e nngwe o tlameha ho etsa moralo wa ho ngola (ka ho iketsetsa mmapa wa monahano, daekeramo, tjhate e bontshang tatellano ya mehopolo kapa ho etsa feela lenane la dintlha tseo o tlang ho ngola ka tsona). Boela o lekole botjha mosebetsi wa hao ka ho o bala hape, ho o nahanisisa, ho o lokisa diphoso, le ho nehelana ka sehlahiswa se phethetsweng. Sebedisa pensele ha o lokisa diphoso. O tla abelwa matshwao bakeng sa ho ela mehato ena hloko.
6. Meralo yohle e totobatswe hantle hore ke meralo, pele ho hlahiswa tema e ngolwang.
7. O eletswa ho sebedisa metsotso e 80 ho araba KAROLO YA A, metsotso e 40 ho araba KAROLO YA B le metsotso e 30 ho araba KAROLO YA C.
8. Nomora dikarabo tsa hao feela jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
- ELA HLOKO: Ngola nomoro le sehlooho sa moqoqo oo o o kgethileng
9. Ngola sehlooho se loketseng potso eo o e kgethileng, kapa sehlooho seo o iqapetseng sona meqoqong eo ho sa nehelanwang ka dihlooho ho yona.
- ELA HLOKO: Sehlooho se se ke sa balellwa ha ho balwa palo ya mantswe.
10. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho se le SENG mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 250 ho isa ho a 300. Ela tsena hloko:

- Mohatong wa boitokisetso, etsa moralo moo o hlahisang dintlha tse jereng mehopolo ya sehlooho le dintlha tse e tshehetsang, tseo o tla ngola ka tsona.
- Ha o qeta ho ngola moqoqo, boela o o bale mme o sebedise pensele ho hlaola diphoso. O tla abelwa matshwao bakeng sa ho ela hloko mehato ena.

- 1.1 Phirimaneng e nngwe kolozi ya heno, e ile ya qobellwa ho tswa tseleng mme ya ba ya potapotwa ke sehlopha sa dinokwane. Ngola moqoqo mme o phete se ileng sa etsahala.

Tsatsing leo ra phonyoha ka lesobana la nale.

[50]

- 1.2 O ne o le moketeng wa ho kgaola selemo sa 2010 mme moo wa bona tse ngata tse o makaditseng. Ngola moqoqo oo sehlooho sa wona e leng,

Moketeng oo haesale ke ahlame, ke makalletse bottle bo jwalo.

[50]

- 1.3 Matsatsing ana yunifomo ya sekolo, e tsositse dingangisano pakeng tsa batswadi le baithuti. Baithuti ha ba batle ho apara yunifomo athe batswadi bona, ba batla hore baithuti ba e apare. Ngola moqoqo oo sehlooho sa wona e leng,

Yunifomo ya sekolo ha e bohlokwa kapa Yunifomo ya sekolo e bohlokwa.

[50]

- 1.4 Ditefello tsa thuto dikolong di hodimo haholo. Feela leha ho le jwalo, batswadi ba bangata ba ntse ba isa bana ba bona dikolong. Ngola moqoqo oo sehlooho sa wona e leng,

Melemo le bobele ba ditefello tse phahameng tsa thuto dikolong.

[50]

- 1.5 Baithuti ba ntse ba ima ba e so phethele dithuto tsa bona. Sena se ka beha bokamoso ba bona ka mosing. Ngola moqoqo oo sehlooho sa wona e leng,

Ho ima ha baithuti dikolong.

[50]

1.6 Kgetha setshwantsho se le SENG ho tseba tse latelang mme o etse qeto ya hore se bolelang, e be o ngola moqoqo ka sona. Neha moqoqo wa hao sehlooho.

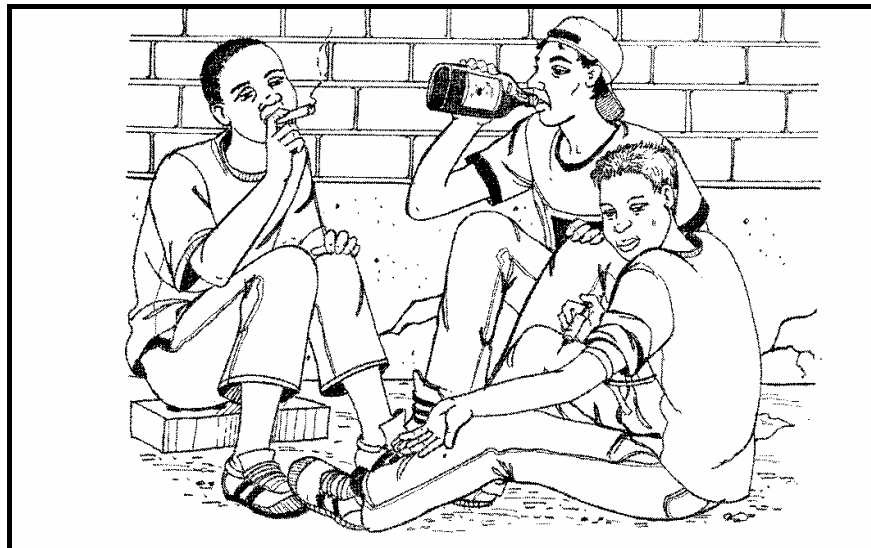
1.6.1

[Setshwantsho se qotsitswe bukeng ya *A re Sogeng thari*, MM Moemi le ba bang]

[50]

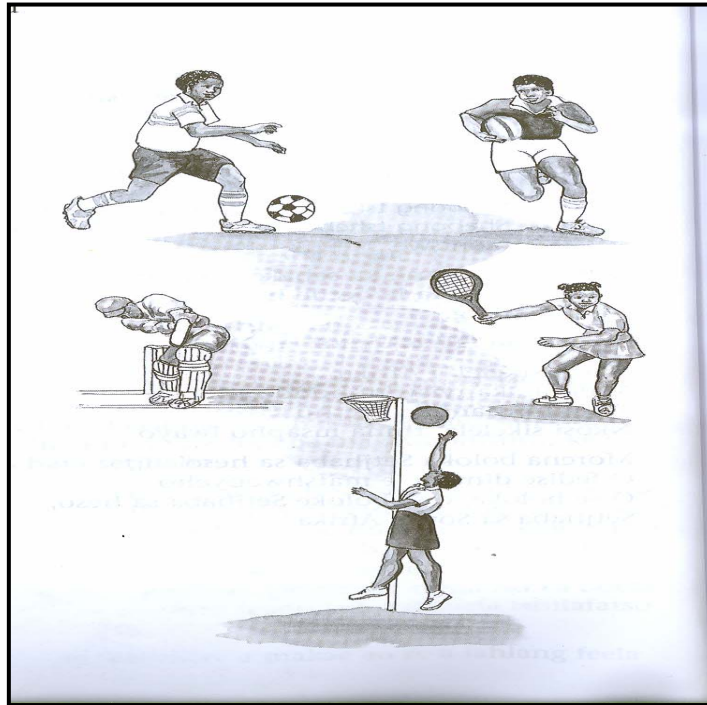
1.6.2

[Setshwantsho se qotsitswe bukeng ya *Monate wa Setswana*, DS Matjila le ba bang]

[50]

1.6.3

[Setshwantsho se qotsitse bukeng ya *A re Šogeng thari*, MM Moemi le ba bang]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE**POTSO YA 2**

Kgetha mme o ngole tema e le NNGWE ya bolelele ba mantswe a 120 ho isa ho a 150 (dikahare feela). Ngola feela nomoro ya potso le tema eo o e kgethileng. Hopola ho etsa moralo wa tema ya hao, le ho boela o e bala hape ho lokisa diphoso.

- 2.1 Ausi wa hao o phahamisitswe mosebetsing mme haufinyane, o tla ba motsamaisi (manejara) wa banka ya ABSA toropong ya heno. Mo ngolle **lengolo** o mo lebohise ka katleho ena. [30]
- 2.2 Sekolong sa heno o kgethilwe ho ya emela baithuti kopanong, e tla tshwarelwa Motsekapa e malebana le tshebediso e mpe ya dithethefatsi batjheng. Ngola **puo** eo o tla e etsa letsatsing leo. Sehlooho sa yona e be, **Ditlamorao tsa dithethefatsi batjheng**. [30]
- 2.3 Ngola **puisano** e pakeng tsa baithuti ba babedi, ba nang le maikutlo a sa tshwaneng a kamoo sekolo sa bona se ka rarollang bothata ba baithuti ba feilang dithuto tsa Saense le Mmetse kateng. [30]
- 2.4 O mongodi wa lekgotla la baithuti sekolong sa heno. Ngola **metsotso ya kopano**, eo lekgotla lena le neng le e tshwere mme metsotso e ikamahanye le lenanetsamaiso/lenanetaba lena:

Lenanetsamaiso/lenanetaba

1. Pulo le kamohelo
2. Ba teng le ba siyo
3. Metsotso ya kopano e fetileng
4. Tse tswang metsotsong
5. Ditaba tsa letsatsi:
  - 5.1 Ho fihla ka nako sekolong
  - 5.2 Leeto la thuto la ho ya Thekong
6. Kopano e latelang: ho kgethwa ha letsatsi
7. Kwalo

SST Setlama
Marematlou Secondary School
PO Box 679
Johannesburg
2000
25 Pudungwana 2011

[30]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 30

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE**POTSO YA 3**

Kgetha mme o ngole tema e le NNGWE ya bolelele ba mantswe a 80 ho isa ho a 100. Ngola feela nomoro ya tema eo o e kgethileng. Hopola ho etsa moralo wa tema ya hao, le ho boela o e bala hape ho lokisa diphoso.

- 3.1 Batswadi ba hao ba rerile ho bula majwe a nkgonwao le ntataomoholo. Ngola **karete ya memo** o memele metswalle pulong eo ya majwe. [20]
- 3.2 Motswalle wa hao ha a tsebe ho hadika mahe. Mo ngolle **ditaelo** tsa ho a hadika (ditaelo di bontshe disebediswa mmoho le mehato e lokelang ho latelwa). [20]
- 3.3 Matsatsing a phomolo ya mariha, le ile la etela lewatile le ba lelapa leno. Ngola **dayari** ya matsatsi a mahlano, e hlalosing maikutlo le diketsahalo tsa dibakeng tse fapaneng tseo le ileng la di etela. [20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 20
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100

